

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5731

เรื่อง ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (Digital ID)

ผู้เรียบเรียง นายโชคสุข กรกิตติชัย วิทยากรเชี่ยวชาญ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

ออกอากาศ พฤษภาคม 2566

Digital ID หรือระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ซึ่งในปัจจุบันหลายประเทศได้คิดค้นและพัฒนาาระบบเพื่อให้ประชาชนในประเทศได้ใช้งาน ซึ่งระบบการทำงานของแต่ละประเทศนั้นก็มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงานของหน่วยงานรัฐในแต่ละประเทศ และความต้องการของประชาชน แต่ในส่วนของประเทศไทยนั้นระบุว่า Digital ID คือ “ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล” เพราะฉะนั้น Digital Identity หรือ Digital ID คือ โครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศที่ถูกเชื่อมต่อกับระบบ เพื่อทำการยืนยันตัวตนและบันทึกข้อมูลจากทุกภาคส่วนผ่านช่องทางดิจิทัล เพื่อลดความผิดพลาดและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานช่องทางออนไลน์ เสริมความปลอดภัยทุกขั้นตอนในโลกดิจิทัล หรือเรียกง่าย ๆ ว่า เป็น ID ในรูปแบบดิจิทัล ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลเลขบัตรประจำตัวประชาชน ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ภาพใบหน้า อีเมล และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ในปัจจุบันผู้คนต่างใช้บริการบนโลกออนไลน์มากมายหลายช่องทาง ซึ่งปัญหาก็คือ ต้องคอยสร้าง ID ทุก ๆ บริการที่เข้าใช้งาน เพื่อให้การเข้าถึงบริการง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามก็อาจทำให้ลืม ID ได้เช่นกัน ฉะนั้น Digital ID จะเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก เพราะจะเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกของผู้คนในการทำธุรกรรมออนไลน์ อีกทั้งยังสามารถใช้งานร่วมกับบริการอื่น ๆ ได้โดยใช้ ID เดิมที่มีอยู่แล้ว และยังช่วยลดความซ้ำซ้อนในการพิสูจน์ตัวตนให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้ง่ายยิ่งขึ้น

ในยุคของเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการใช้ชีวิตของประชาชน ทางหน่วยงานของภาครัฐต่าง ๆ ก็ไม่ได้นิ่งนอนใจในการให้บริการผ่านระบบต่าง ๆ เพื่อลดขั้นตอน และอำนวยความสะดวกสบายให้กับประชาชน โดยในส่วนของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานราชการที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในงานบริการประชาชน โดยได้มีการขับเคลื่อนโครงการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (DOPA-Digital ID) ของประเทศเพื่อรองรับการใช้งานบริการภาครัฐในการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชนในการติดต่อราชการ สามารถยืนยันตัวตน ทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย โดยมีแอปพลิเคชันในการยืนยันตัวตนทางดิจิทัลที่มีชื่อว่า “D.DOPA” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นต้นแบบในด้านการยืนยันตัวตนทางดิจิทัลให้กับงานบริการของภาครัฐลงในโทรศัพท์มือถือซึ่งรองรับทั้งระบบไอโอเอส (IOS) และระบบแอนดรอยด์ (Android) อีกทั้งได้ออกพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 มาบังคับใช้ เพื่อให้

บัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้านแบบดิจิทัลบนแอปพลิเคชันสามารถใช้ยืนยันตัวตนกับหน่วยงานราชการได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

การใช้แอปพลิเคชัน D.DOPA นี้ มุ่งเน้นไปที่การมีข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้านออนไลน์ เพื่อใช้ยืนยันตัวตนโดยไม่ต้องพกพาเอกสารตัวจริงนั่นเอง เพื่อช่วยเพิ่มความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้ารับบริการจากหน่วยงานของภาครัฐ เพราะบางคนอาจจะลืมพกพาบัตรประจำตัวประชาชนติดตัว หรือเก็บสมุดทะเบียนบ้านไว้ที่บ้านกันเป็นส่วนใหญ่ หรือบางคนก็มีปัญหาบัตรประจำตัวประชาชนตัวอักษรจาง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังใช้ในการยืนยันตัวตนเพื่อเข้าสู่เว็บไซต์ต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐได้ ทั้งเว็บไซต์ของกรมการปกครอง (<https://thportal.bora.dopa.go.th>) สำหรับการใช้งานบริการทางทะเบียนราษฎร ทั้งการตรวจสอบข้อมูล การจองคิวล่วงหน้าในการทำบัตรประจำตัวประชาชน ไปจนถึงบริการทางทะเบียน ตั้งแต่การขอคัดรรับรกรายการทะเบียน จนถึงการขอเลขที่บ้าน การย้ายที่อยู่เข้าทะเบียนบ้านแห่งใหม่ รวมถึงการดูประวัติการเข้ารับบริการจากหน่วยงานของรัฐ และดูประวัติการฉีดวัคซีนโควิด 19 จากศูนย์ฉีดวัคซีนแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข ได้อีกด้วย

จากโครงการนำร่องเมื่อเดือนตุลาคม 2563 ได้เปิดให้ประชาชนที่สนใจเข้ามาลงทะเบียนใช้งาน สำนักทะเบียนเท่านั้น และสามารถรองรับได้เพียง 100,000 ราย ต่อมาได้มีการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง จนถึงเดือนมกราคม 2566 ระบบสามารถรองรับการใช้งานของประชาชนทั้งประเทศ 60 ล้านคน เพื่อเป็น Digital ID ของคนไทย อีกทั้ง Digital ID จะเข้ามาแทนที่การยืนยันตัวตนด้วยบัตรประจำตัวประชาชน และมีความปลอดภัยที่สูงกว่า เนื่องจาก Digital ID จะมีลักษณะเป็น QR Code ขณะที่บัตรประจำตัวประชาชนตัวจริงมีโอกาสมิจฉาชีพสามารถเห็นข้อมูลหน้าบัตรจากการทำธุรกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแลกบัตร การติดต่อหน่วยงาน การใช้ประกอบการทำธุรกรรมการเงิน หรือธุรกิจต่าง ๆ

การพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่จะเชื่อมต่อการยืนยันตัวตนจากทุกภาคส่วนเข้ามาไว้ด้วยกันแทนระบบเดิมที่ผู้ให้บริการและผู้รับบริการต้องมาเผชิญหน้าและแสดงตนเพื่อยืนยันตัวตนด้วยเอกสารทางราชการ เป็นการสร้างมิติใหม่ของการทำธุรกรรมภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความสะดวก รวดเร็ว ผ่านช่องทางดิจิทัล และมีความปลอดภัยมากขึ้น ลดความเสี่ยงในการใช้เอกสารราชการปลอมในกระบวนการยืนยันตัวตนของระบบเดิม จะช่วยลดการปลอมแปลงบัตรประชาชนหรือสวมรอยเจ้าของที่แท้จริงได้ รวมถึงสนับสนุนการบริการประชาชนของภาครัฐและภาคเอกชน ที่จะต้องปรับตัวและวิธีการเพื่อตอบสนองงานบริการแนวใหม่ที่ไม่ต้องเผชิญหน้า หรือการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) อีกด้วย

บรรณานุกรม

กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง. (2566). ระบบ Digital ID ของกรมการปกครอง. สืบค้น 4

เมษายน 2566 จาก <https://www.bora.dopa.go.th/app-thaid/>

D.DOPA แอปบัตรประชาชนดิจิทัล ทะเบียนบ้านดิจิทัล ใช้ทำอะไรได้บ้าง. (26 มกราคม 2566).

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. สืบค้น 27 เมษายน 2566 จาก <https://www.prachachat.net/general/news-1186906>

รัฐบาลไทย. (6 ธันวาคม 2565). กรม. **เดินทาง** การพัฒนาระบบรองรับการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทาง

ดิจิทัล (Digital ID) ในไทย. สืบค้น 4 เมษายน 2566 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/6236>

ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย. (4 มกราคม 2566). **กรมการปกครองพัฒนาระบบ Digital ID แสดง**

ข้อมูลบนสมาร์ทโฟนแทนบัตรประชาชนได้ จริงหรือ ?. สืบค้น 27 เมษายน 2566 จาก

[https://www.antifakenewscenter.com/นโยบายรัฐบาล-ข่าวสาร/กรมการปกครอง](https://www.antifakenewscenter.com/นโยบายรัฐบาล-ข่าวสาร/กรมการปกครองพัฒนาระบบ-digital-id-แสดงข้อมูลบนสมาร์ทโฟนแทนบัตรประชาชนได้-จริงหรือ/)

[พัฒนาระบบ-digital-id-แสดงข้อมูลบนสมาร์ทโฟนแทนบัตรประชาชนได้-จริงหรือ/](https://www.antifakenewscenter.com/นโยบายรัฐบาล-ข่าวสาร/กรมการปกครองพัฒนาระบบ-digital-id-แสดงข้อมูลบนสมาร์ทโฟนแทนบัตรประชาชนได้-จริงหรือ/)